

SENASTE NYTT FRÅN STIFTELSEN LIVSLUSTS HEM OCH YRKESSKOLA FÖR FÖRÄLDRALÖSA UNGDOMAR I LETTLAND

Två Livslust – elever berättar

Kristine Belova:

"Jag vill börja med att berätta att livet nu fungerar normalt för mig och det beror på att jag bor på ett ställe som Dzivesprieks (Livslust på lettiska). Jag utbildar mig till "kock-assistent". Snart ska vi praktisera och jag känner mig ganska nervös, men det ska man väl vara!

När jag slutade grundskolan började jag på Kabiles gymnasium, men där fick jag sluta efter två månader, på grund av våra hemska hemförhållanden. Pappa lämnade oss, mamma låg på sjukhus, mormor dog och jag blev tvungen att stanna hemma för att sköta om mina sex syskon och våra husdjur. Sen hade jag sån tur att jag fick hjälp att komma till Dzivesprieks och nu har jag snart ett yrke. Hem vill jag inte mer, jag ska börja leva mitt eget liv. Jag vill jobba och tjäna egna pengar och jag vill väldigt gärna ha egen familj, men det finns det fortfarande tid till !

Jag vill tacka Dzivesprieks för allt som har hänt de senaste ett och ett halvt åren."

Gatis Margevics:

" När jag var 13 år förlorade mina föräldrar "föräldrarättigheterna". Vi var fyra bröder, som skickades över hela Lettland till olika institutioner. Jag hamnade på Liepnas internatskola och här började jag för första gången gå i skolan på riktigt. Det tog fem år innan jag fick åka och hälsa på min mormor, så jag måste tillbringa alla lov på internatet. På skolan bodde jag i samma sovsal som min vän Igors. Tack vare Igors svenska fadderfamilj började jag åka till Sverige under sommarloven. 2001, efter sex år, blev jag relegerad, eftersom jag hade gjort något dumt. Sen satt jag bara i ett fallfärdigt hus, som mamma disponerade, men hon var aldrig där. Jag var arbetslös och uttråkad. En morgon, knackade det på dörren och där stod Igors och några svenskar. Jag bjöd in dem och vi började prata. De frågade vad jag skulle vilja bli och jag svarade snickare. Efter en tid fick jag ett brev att jag var välkommen till Dzivesprieks på en informationsdag. Och nu har jag börjat på "snickarlinjen". På Dzivesprieks trivs jag bra. Här finns trevliga vänner och snälla lärare. Från tiden på Liepna minns jag godhjärtade och trevliga vänner

och lärare. När livet varit svårt, har jag därför haft någon att tala med. Mitt liv har gått med långsamma steg och det är jobbigt. Min pappa minns jag inte och jag har levt med en mamma, som jag aldrig sett leende och glad. Jag har önskat mig en mamma, som man inte behöver skämmas för och höra andra tala illa om."

"Kristine Belova"

"Gatis Margevics"

Gripande möten när anhöriga besökte skolan i Aizupe för första gången

I samband med julfirandet deltog för första gången anhöriga till ungdomarna. Det kan tyckas motsägelsefullt, eftersom vi talar om föräldralösa ungdomar, men några av dem har faktiskt kontakt med en förälder eller annan släkting. Så är det för många barn på institutioner. De flesta har hamnat på barnhem på grund av föräldrarnas oförmåga att ta hand om dem, orsakad av grava sociala problem som fattigdom, alkoholism eller annat drogberoende, sjukdom och/eller kriminalitet. Antingen lämnas barnen bort av uppgivna föräldrar eller tvångsomhändertas. Bland de nitton anhöriga som kom, fanns föräldrar, bröder, vänner och representanter från de institutioner ungdomarna varit på före Livslust. Gästerna visades runt på skolan och i hemmet och fick också en pratstund med personalen. Sedan bjöd Livslusts ungdomar på konsert och efter det blev det en oförglömlig julfest.

Iskall vinter inspirerade till ishockeyrink

I år har vintern i Lettland tidvis varit mycket kall och det har varit svårt att hålla igång med idrottsaktiviteter. Med hjälp av bidrag

från Handelsbankens Fadderbarnsfond kunde vi bygga en ishockeyrink runt den asfalterade idrottsplanen, Unilizings bidrog till inköp av skridskor och Svenska Ishockeyförbundet skänkte hjälmar och skydd. Så var det bara att spola och vänta på isen. Det tog inte lång tid förrän traktens ungdomar upptäckte nyheten och kom för att spela ishockey med Livslusts pojkar och flickor.

Minibussen, en ny VW Caravelle, är en gåva av Unilizings. Bakom ratten Edijs Petersons, Livslusts rektor tillsammans med Janis Buks, vd för Unilizings och ny ledamot av Asociacija Dzivesprieks styrelse.

Sol i augusti gav riklig skörd

Det var precis så torrt och soligt i augusti som en bonde kan önska sig. 400 ton vete kunde köras direkt till kvarn. 80 ton gula ärtor bidrog också till att jordbruket gav ett nettotillskott till verksamheten. Potatisskörden blev mycket riklig, 30 ton, vilket räcker både till egen årsförbrukning, sättpotatis, byteshandel och några ton i gåva till den lokala skolan!

Under året har marken utökats med 30 ha så nu omfattar odlingen 150 ha. Tack vare bidrag från en födelsedagsinsamling, har en lagerbyggnad på 600 kvm köpts in. Den är i ganska bra skick och vi hoppas kunna komplettera den med en tork.

(Se rutan med specifikation.)

Maris Andrejsons, som gått jordbruksprogrammet, praktiserade under 6 månader hos familjen Thörner i Säfte. Familjen och Maris trivdes så bra med varandra att hans praktikplats har förlängts till april 2003. För närvarande är det sex pojkar i jordbruksutbildningen. De håller som bäst på med att ta körkort för bil och traktor innan vårbruket drar igång.

Sökes: Sädestorkanläggning/delar till tork

Satstork 15.20 kbm; Varmluftspanna 150000-220000 kcal;
Elcentral för tork; Rökgasfläktsats; Elevator 50-80 ton/tim;
Fördelarbord 3-6 vägs+reglagesats; Damm- och bossfläkt;
Plantransportör för fyllning av fickor t.ex U-skruv med flera utlopp;
Spannmålsrör 8 tum, m.m

För mer information kontakta vänligen

Livslusts jordbruksrådgivare Göran Pettersson, Dingtuna
021-55045 eller Eva Christensson 070-840 14 45
eva.christensson@axera.se

Produktion och försäljning av Livslusts egna produkter

Under det gångna året har produktionen i vårt snickeri och vår syverkstad utvecklats mycket bra. Snickeriet har tillverkat skärbrädor främst för den svenska marknaden och gymnastikredskap för den lettiska marknaden. Redskapen säljs genom en sportaffär i Riga och direkt till skolor och företag. Skanska i Lettland har köpt skärbrädor och haft dem som present till kunder.

I syverkstaden har det varit full fart hela året. Förutom de f.d. eleverna, Nikola och Sintija, anställde vi under november-december en extra flicka, också tidigare elev, för att hinna bli färdiga med allt, som skulle fram till jul. Vårt julset - förkläde, grytlappar och grytvante i jultyger - gjorde stor succé. Snickers lettiska fabrik är ett stort stöd för syverkstaden och hjälper oss med tillklippning av stora serier. Produktionen i syverkstaden och snickeriet har under året gett ett överskott, som bidrar till att täcka kostnader för Livslusts verksamhet.

Köp presenter av Livslust

Varför inte låta Livslusts ungdomar tillverka presenter till kunder och anställda för speciella tillfällen? Vi gör herr- och damförkläden, skopåsar, påspåsar eller tygväskor från vår syverkstad, skärbrädor, ljusstakar eller servethållare från vårt snickeri. Det går bra att få företagets logotyp på produkten. Eller kom gärna med egna förslag och önskemål om produkter.

Ny utbildningslinje startad av Electrolux

I förra nyhetsbrevet berättade vi om att Electrolux startat en liten verkstad för rekonditionering av dammsugare hos Livslust. Juris Neimanis leder arbetet och utbildar den första eleven, som valt denna utbildning. Vi vill tacka eldsjälarna hos Electrolux, Alf Hedén och Stig Edelman, som lagt ner mycket arbete på att skapa en verksamhet med sikte på framtiden.

Nytt EU-projekt kopplar upp Livslust

Livslust har beviljats medel från EU Access till ett projekt, som innebär en uppdatering av datorutrustningen och anslutning till internet via radioteknik. Detta kommer att höja kvaliteten på såväl IT-utbildningen som andra linjer samt underlätta kommunikationen med omvärlden. En viktig del av projektet innebär att vi delar med oss av kunskap och teknik till lokalbefolkningen – dels genom specialkurser i användning av internet för kommunens anställda och för intresserade i trakten, dels genom att vi i Aizupe öppnar ett internet-rum där folk utifrån kan få tillgång till datorer och internet.

Barnhemsbarn från Riga på sommarlov i Aizupe

Vi har länge funderat över hur vi skulle kunna använda Livslusts befintliga resurser för andra utsatta barn och ungdomar, som inte

är elever hos Livslust. Den 2-19 juli 2002 kom tre barn från barnhemmet Imanta i Riga för att uppleva lantliv i Aizupe. Det var ett försök i liten skala och föll så väl ut att vi satsar på att ta emot fler barn kommande sommar.

Ny barn- och familjeminister ser Livslust som ett föredöme

Lettland har fått en ny regering, som verkar mer inställd på att ta itu med sociala problem än tidigare regeringar. Ett nytt departement för barn- och familjefrågor har inrättats. Den nye ministern, Ainars Bastiks, besökte Livslust i januari och uttryckte stor beundran för vad vi byggt upp. Han menade att Livslust borde bli ett föredöme för hur man tar hand om utsatta ungdomar. Han deltog också i ett styrelsemöte hos Asociacija Dzivesprieks, Livslusts lettiska systerorganisation, där han fick höra styrelsens önskemål beträffande ekonomiskt stöd från lettiska staten, något som utlovades redan 1993 när Livslust grundades.

Drottning Silvia såg Lilja-4-ever på en välgörenhetsföreställning för Livslust och World Childhood Foundation

Kerstin Nordin var på bio och såg **Lukas Moodyssons** skakande film Lilja-4-ever. Kerstin var mycket tagen och tyckte att så många som möjligt borde se filmen, som inspirerats av en tragisk verklig händelse. Flickan Lilja i filmen skulle kunna vara någon av de flickor, som nu fått en chans till ett meningsfullt liv genom Livslust. **Sonet Film** och **SF** ställde sig positiva till att ge Livslust och WCF en föreställning den 2 oktober. Med kort varsel skickade vi ut inbjudningar och inom en vecka var biljetterna slut. Drottningen, som engagerar sig djupt i utsatta barns situation i hela världen, inledde visningen med några ord från scenen.

Don Juan sjöng in pengar till Livslust

Stort tack till **Vattenfall**, som är medlem av Opera Akademin och skänkte sin Opera-kväll den 4 december till Livslust. Det blev en mycket lyckad kväll för utsålda hus. Biljettintäkterna gick oavkortat till Livslust.

Livslust behöver fortsatt ekonomiskt stöd

När man läser om den framgångsrika verksamheten i Aizupe är det lätt att tro att vi har vårt på det torra och nu kan klara oss själva. Men det är ju endast tack vare de bidrag vi får, som vi klarar att hålla driften igång. Vi känner ett stort ansvar för framtiden, att skolan ska leva vidare för utsatta ungdomar, som inte har någon annanstans att ta vägen. Vi får ett överskott från jordbruk och verkstäder, men det kommer aldrig att räcka så att vi kan klara oss helt självständigt. Därför arbetar vi för att Lettlands kommuner ska ta sitt ansvar och betala Livslust för de ungdomar, som placeras hos oss

och vi verkar också för att få tillskott till skolan från lettiska staten. Detta är långsiktigt och kommer att ta tid och tills dess är vi beroende av alla bidrag vi kan få.

Rigas gatubarnsförening besökte Stockholm med Livslusts hjälp

Vi har i tidigare nyhetsbrev berättat att det finns ett stort antal gatubarn i Lettland. Livslusts elever tillhör riskgruppen och kunde lätt ha drivit omkring bland de hemlösa på gatorna. Myndigheterna har hittills gjort väldigt litet för att förbättra situationen för dessa barn, vilket lett till att privatpersoner med socialt engagemang agerar på egen hand. Under ofattbart knappa förhållanden, gör dessa eldsjälar vad de kan för att de utsatta barnen ska få litet glädje och mening i sina liv. Utan något som helst offentligt stöd har de startat gatubarnscentra i slitna, fuktiga lokaler, som saknar ordentlig uppvärmning och oftast är alldeles för små. De har trots det blivit ett andningshål för barn och ungdomar, som antingen inte har något hem eller inte vill bo med sina föräldrar, som lever ett apatiskt missbrukarliv under obeskrivliga förhållanden. När barnen kommer till ett gatubarnscenter, uppmuntras de att gå till skolan och får göra sina läxor på centrat. De får rena kläder och mat, men måste själva ordna övernattnin, för till det finns det inga resurser. Centren drivs av föreningar samlade i Rigas Gatubarnsförening.

Livslust ordnade en studieresa till Stockholm för Gatubarnsföreningen. Vi hjälpte till att få bidrag till resan från **Svenska Institutet** och satte ihop ett program med ett flertal studiebesök. De fick se filmen Lilja-4-ever och vi blev bestörta när de tyckte filmen var för "vacker". De menar att de själva ser ännu värre saker varje dag. *För mer information om gatubarn i Lettland kontakta Kerstin Nordin 08-767 19 48.*

"Kökselev Agita Vasiluna dukar i Livslusts café, som hyrs ut till olika evenemang."

Litet av varje

- Den 7 juni 2002 hölls de första **Sponsor Games** i Aizupe. Sponsorerna ställde upp med lag och tävlade mot ungdomslag från Livslust i bl.a. basketboll och stafetter. Efter tävlingarna blev det mat, musik och diskodans. Årets Sponsor Games arrangeras den 16 maj.
- **Telias** julklapp var en ny fin mössa till var och en av ungdomarna och en ny gitarr till skolan.
- För närvarande är antalet elever 39 (7 av dessa är dagelever och resten bor på skolan).
- Med stöd av bl.a. **World Childhood Foundation** fortskrider utbyggnaden av vinden och arbetet beräknas bli klart till julen 2003. Därefter räknar vi med att ha 50 elever.
- Rektor **Edijs Petersons** slutade röka förra året. Som den idrottsman han är, firade han genom att springa **New York Marathon**. I New York passade han på att träffa styrelsen i **Livslust Inc.**, Livslusts organisation i USA. Den 14 juni kommer Edijs att springa **Stockholm Marathon** tillsammans med Livslusteleven Sandris Ivanovskis.
- Än en gång har Livslust uppmärksammats i **lettisk radio** genom att Edijs Petersons deltagit i program och då också svarat på frågor från lyssnare. Ett flertal tidningsartiklar har också publicerats.
- Livslusts elever deltog med lag i en tävling i **Första Hjälpen** arrangerad av Röda Korset i Tukums.
- Några av dem som besökt Livslust under förra året: En grupp lärare från **Tilza Internatskola** och den svenska kontaktgruppen för **Lielplatone** internatskola (statliga specialskolor för föräldralösa barn). Grupper med **socialarbetare** från Ventspils och Sverige. En grupp svenska **socialchefer**. En grupp på nitton personer från **Sida**. Åtta medlemmar från **SWEA** i Riga. Några av ungdomarnas **svenska värdfamiljer**.

- Aktuella **Oriflame-stipendiater**: Dzintars Jaunkalns, snickeri; Valerijs Kornijenko, svets- och metall; Anita Macina, konsthantverk; Gaida Krivane, administration; Maris Andrejsons, jordbruk. Fonden bidrar dessutom till att flera av eleverna kan avsluta sin grundskoleutbildning och i en del fall gymnasiestudier.
- Kulturella/yrkesrelaterade studiebesök och natur- och idrottsupplevelser under hösten: Snickareleverna besökte mässan **Möbler 2002**, byggeleverna besökte **Hus 2002**, sömmerskorna reste till ett evenemang i Zemgale, alla elever var med hos **Kandavas Brandkår**, på bokfestival i Tume, hos **Unibanka** i Riga och på **Cirkusföreställning**. Weekend i **Janis Drigoris** stuga vid kusten och ett tvådagarsbesök med övernattning i tält alldeles nära ryska gränsen.

Vi kommer gärna

till ert företag eller förening och berättar om Livslusts unika koncept och resultat samt våra erfarenheter från att bygga upp och utveckla skolan.

Ett stort och innerligt tack... ... till alla er som troget stödjer oss !

Hjälp oss att hjälpa

Gör en insats för Lettlands utsatta ungdomar genom en gåva till Livslust verksamhet. Alla bidrag är välkomna antingen du väljer att bli **LIVSLUST-FADDER** och betalar in valfritt belopp varje månad, **SOMMARVÅRD** och tar emot ungdomar på sommaren, eller om du väljer att ge ett enstaka **BIDRAG**, t.ex i samband med en födelsedag. Vill du veta mer, kontakta Elisabeth Melin på 08-660 77 84 eller gå in på www.livslust.com

Stiftelsen Livslust

Box 29092, 100 52 Stockholm. Tel/fax: 08-660 77 84. E-mail: livslust@telia.com

Hemsida: www.livslust.com. Org.nr: 802018-1064. Postgiro: 832 21 17-6. Bankgiro: 5190-4688.

Projektledning: Kerstin Nordin, Elisabeth Melin. Projektledning ekonomi: Eva M. Christensson. Ekonomiassistent: Mia Stigen-Brannerydh.

Produktutveckling: Eva Martinsson. Revisorer: KPMG. Styrelse: Kerstin Nordin (ordförande och grundare) Eva M. Christensson,

Laila Freivalds, Rikard Josefson, Christer Magnusson, Elisabeth Melin, Torbjörn Torell.

Beskyddare: HM Drottning Silvia

Livslusts huvudsponsorer 2001-2003

DeLaval, Electrolux, Essen International, KPMG, Länsförsäkringar, Oriflame International, SEB Finans, Skanska Latvija, Snickers Workwear, Telia, Unilizing, Vattenfall, Wallmans Salonger, EU Access, EU Phare LIEN, Johanniterorden, Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse, Mentor Sverige/KEA Stiftung, Radiohjälpen, Stiftelsen Kempe-Carlrenska Fonden, The Ruben & Elisabeth Rausing Trust, World Childhood Foundation